

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko:

Bartosz Żukowski

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii nadany uchwałą Rady Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 24 czerwca 2010 r. Katedra Historii Filozofii, Instytut Filozofii, Wydział Filozoficzno-Historyczny, Uniwersytet Łódzki. Promotor: prof. J. Piórczyński. Recenzenci: dr hab. L. T. Miodoński, dr hab. M. Kozłowski.

Tytuł rozprawy doktorskiej:

„Teoria przedmiotu w immaterializmie ugruntowanym egzystencjalnie. Studia nad Berkeleyowską metafizyką idei.”

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych:

- 26.09.2011 - 17.02.2019: adiunkt w Zakładzie Kognitywistyki, Instytut Psychologii Uniwersytetu Łódzkiego

- 18.02.2019 do chwili obecnej: adiunkt w Katedrze Historii Filozofii, Instytut Filozofii Uniwersytetu Łódzkiego

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017 r. poz. 1789):

a) tytuł osiągnięcia naukowego

Bartosz Żukowski, *Niezauważona rewolucja. Konstruktivistyczny idealizm Richarda Burthogge'a*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego 2019, s. 215, recenzent wydawniczy: dr hab. K. Wawrzonkowski.

Monografia w języku polskim poświęcona idealistycznej teorii poznania, sformułowanej przez siedemnastowiecznego filozofa angielskiego, Richarda Burthogge'a.

b) omówienie celu naukowego ww. pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania:

Monografia *Niezauważona rewolucja. Konstruktivistyczny idealizm Richarda Burthogge'a* poświęcona jest teorii poznania siedemnastowiecznego filozofa angielskiego Richarda Burthogge'a (1638-1705), autora m. in. dzieł: *Organum Vetus & Novum* (1678) oraz *An Essay upon Reason, and the Nature of Spirits* (1694). Praca ta powstała w wyniku trzech lat badań, prowadzonych przez mnie w ramach grantu NCN SONATA 10 (*Niezauważona rewolucja. Wczesnonowożytny konstruktivism Richarda Burthogge'a*, nr 2015/19/D/HS1/01013).

Idee Burthogge'a nie wywarły znaczącego wpływu na współczesną mu filozofię, a w konsekwencji nie stały się dotychczas przedmiotem głębszych analiz. Epistemologii Burthogge'a poświęcono do tej pory ledwie jedną dysertację (Grünbaum 1939), kilka obszerniejszych omówień (Solly 1856, Lyon 1888, Landes 1920, Ayers 2005, Sgarbi 2012) i garść rutynowych wzmianek w opracowaniach przeglądowych. Tymczasem w pismach Burthogge'a odnaleźć można nader oryginalną koncepcję konstruktivistycznego idealizmu, która – oceniana z szerszej perspektywy historycznej – w kluczowych punktach okazuje się antycypować niemal o wiek późniejszą filozofię Kanta. Najistotniejszym elementem tego stanowiska jest odrzucenie możliwości bezpośredniego (intelektualnego bądź zmysłowego) poznania przedmiotów zewnętrznych, na rzecz teorii *modi concipiendi*, zgodnie z którą konceptualizacja rzeczywistości pozaumysłowej dokonuje się zawsze w formie i z użyciem środków określonych przez strukturalne oraz funkcjonalne własności ludzkich zdolności poznawczych. Tym samym, dowodząc, iż świat zewnętrzny dostępny jest umysłowi ludzkiemu jedynie poprzez „fenomeny”, które sam współtworzy, Burthogge wyraźnie antycypuje Kantowskie twierdzenie o niepoznawalności rzeczywistości samej w sobie.

Abstrahując od przedwojennej, niewielkiej objętościowo, pracy Grünbauma, prezentowana monografia stanowi pierwszą na świecie książkę poświęconą filozofii Burthogge'a. U jej podstaw legła idea spójnej rekonstrukcji głównych założeń i twierdzeń Burthoggeowskiej teorii poznania – w jej dojrzałej wersji, przedstawionej w *Eseju o rozumie i naturze duchów* (1694). W konsekwencji, w swych dociekaniach koncentruję się na zagadnieniach *stricto* epistemologicznych: funkcjonalnej naturze zdolności poznawczych, strukturze aktu poznawczego, mechanizmach konstrukcji treści kognitywnych oraz adekwatności wiedzy. Z rozmysłem pominąłem natomiast teorie logiczne, wystarczająco obszernie omówione w literaturze przedmiotu, oraz teologiczne i przyrodoznawcze, o ile nie pozostają w

bezpośrednim związku z zagadnieniami teoriopoznawczymi. Z metodologicznego punktu widzenia, prezentowane w monografii analizy mają głównie doksograficzny charakter – największe wyzwanie, jakie stawia przed interpretatorem lektura pism Burthogge’a polega bowiem na wydedukowaniu koherentnej teorii ze stwierdzeń o niesystematycznym, niejasnym, a nierzadko także niespójnym charakterze. W pożądanym zakresie myśl Burthogge’a zostaje jednak także odpowiednio historycznie skontekstualizowana.

Co najmniej od lat dwudziestych XX w. wyraża się potrzebę głębszej analizy pism wiecznie „zapomnianych” myślicieli XVII i XVIII wieku (Johnston 1923, a ostatnio Rutherford 2006 i Hutton 2015). Omawiana monografia wychodzi naprzeciw tym oczekiwaniom. Choć jej bezpośrednim celem jest poszerzenie wiedzy o wczesnonowożytnej filozofii brytyjskiej, przywrócenie pamięci o doktrynie idealistycznej, o niemal stulecie wyprzedzającej koncepcję Kanta, w przyszłości powinno umożliwić także sformułowanie nowych konkluzji na temat wewnętrznej logiki i immanentnej dynamiki ewolucji całej myśli post-kartezjańskiej.

Pierwsza część książki poświęcona jest analizie Burthoggeowskiej teorii aktu poznawczego. Punkt wyjścia tej koncepcji jest dość konwencjonalny – umysł ludzki dysponuje trzema władzami bądź zdolnościami (Burthogge posługuje się tymi terminami synonimicznie), umożliwiającymi poznanie przedmiotów zewnętrznych: zmysłem, wyobraźnią i rozumem. Oryginalnym elementem tej teorii jest natomiast, jak pokazuję w sekcji 1., przekonanie o strukturalno-funkcjonalnym izomorfizmie wymienionych zdolności poznawczych – przeświadczenie, iż posiadają one istotowo identyczną strukturę i mechanizm działania, nawet jeśli *in concreto* reprezentują różne warianty tego podstawowego modelu. Ta unitarna teoria władz kognitywnych implikuje zunifikowaną koncepcję aktu poznawczego – jednakowo adekwatną dla operacji intelektualnych, zmysłowych i imaginatywnych, które w konsekwencji zostają objęte jednym, uniwersalnym schematem funkcjonalnym. Unifikacja ta – absolutnie kluczowa dla całej epistemologii Burthogge’a – bazuje na trzech kategoriach opisowych: „aprehensji” (*apprehension*), „koncepcji” (*conception*) oraz „kogitacji” (*cogitation*).

W sekcjach 2. i 3. pierwszego rozdziału pracy kategorie te poddaję szczegółowej analizie historyczno-kontekstualnej i teoretycznej. W sekcji 2. rekonstruuje siedemnastowieczny sposób rozumienia pojęcia „aprehensji” (czyste, wolne od sądu, ujęcie przedmiotu przez intelekt), oraz wskazuję na jego zakorzenienie w Arystotelesowskiej koncepcji intelektualnego ujęcia inteligibilnych form postrzeganych zmysłowo rzeczy, i w wywodzącej

się z niej, scholastycznej kategorii *apprehensio* lub *apprehensio simplex*. Następnie, analizuję oryginalne, swoiste aspekty Burthoggeowskiej teorii *aprehensji*, na czele z ideą przypisania struktury *aprehensyjnej* także procesom zmysłowym (a więc zdublowania aktu *aprehensji* w obszarze zmysłowości). Pokazuję także, jak dzięki oryginalnej adaptacji koncepcji *aprehensji*, Burthogge wprowadza w strukturę każdego aktu poznawczego (zarówno zmysłowego, jak i intelektualnego), osiową relację podmiot-przedmiot, nadającą zewnętrzne, przedmiotowe ukierunkowanie wszystkim treściom poznawczym – i to w sposób pozwalający spełnić aktowi poznawczemu kryteria fenomenologicznie pojętej intencjonalności (sekcja 5.).

Choć poznanie realizuje się w formie aktu, działanie umysłu nie jest nigdy pierwotne. W opinii Burthogge’a, to przedmiot zewnętrzny uruchamia „maszynię” kognitywną poprzez pobudzenie (*affection*) organów zmysłowych, wywołujące (pośrednio) odpowiednią modyfikację umysłu. Ontologiczna konceptualizacja poznania w kategoriach modyfikacji nie jest oczywiście niczym oryginalnym – to doskonale rozpoznawalny motyw kartezjański. Nowość stanowiska Burthogge’a zasadza się jednak, jak dowodzę w sekcji 3., na skali udziału, jaki w powstaniu modyfikacji przypada umysłowi. Każda teoria operująca kategorią modyfikacji musi oczywiście uwzględnić mentalną naturę tego zjawiska. Znaczenie tej filiacji można jednak zminimalizować ograniczając jej implikacje do formalnej strony poznania. Modyfikacja zostaje wówczas zredukowana do roli mentalnego *vehiculum* – transparentnego narzędzia internalizacji treści poznawczych w sferę umysłu. Doskonałego przykładu takiego rozwiązania dostarcza, jak pokazuję, kartezjańska koncepcja poznania intelektualnego, sprowadzająca funkcje idei do roli *modusu* urzeczywistnienia, sposobu zaistnienia obiektywnej treści w obrębie umysłu. Burthogge – i krok ten, jak dowodzę, stanowi sedno jego „niezauważonej rewolucji” – całkowicie zrywa z tą tradycją myślenia. W żadnym rodzaju poznania zakres ingerencji umysłu nie ogranicza się do warstwy formalnej. Przeciwnie, jego udział ma zawsze charakter całościowy, obejmując na równi z nią także stronę materialną, treściową. Żaden akt poznawczy, czy to intelektualny, czy zmysłowy nie jest więc nigdy czystym ujęciem przedmiotu, sprowadzającym się do samego tylko urzeczywistnienia obiektywnej treści we właściwej dla dziedziny umysłu ramie egzystencjalnej. Choć treść poznania jest do pewnego stopnia zdeterminowana empirycznie, a więc przez źródłową stymulację pochodzącą od przedmiotu zewnętrznego, wpływ ten nie realizuje się w sposób bezpośredni, przez aktywność wytwórczą czy tym bardziej, prosty „przekaz” danych. Ani bodziec wywierany przez przedmiot zewnętrzny, ani żaden produkt

tego oddziaływania nie staje się więc, zdaniem Burthogge'a, konstrukcyjnym składnikiem treści kognitywnych – rola pobudzenia ogranicza się do samej tylko aktywizacji umysłu.

W reakcji na pobudzenie umysł formuje jego pojęcie, „koncepcję”, przy czym terminu tego używa Burthogge'a zarówno w znaczeniu czynnościowym, na określenie operacji mentalnej – aktu koncepcji czy, trafniej, konceptualizacji pobudzenia – jak i rzeczownikowym, na oznaczenie produktu tej operacji. Analizowana z ontologicznego punktu widzenia koncepcja jest modyfikacją umysłu. Jako taka jest oczywiście fenomenem mentalnym. Co jednak ważniejsze, w sensie ścisłym i w całości swej budowy jest ona także wytworem umysłu – kognitywną reakcją na bodziec zewnętrzny. Jako wytwór podmiotu i element jego uniwersum ontycznego, reakcja ta podlega zaś uwarunkowaniom wynikającym ze strukturalno-funkcjonalnej natury umysłu; przy czym wpływają one na jej aspekt treściowy w nie mniejszym stopniu niż na stronę formalną. W konsekwencji, poznanie nie jest nigdy, w opinii Burthogge'a, czystym, transparentnym treściowo, aktem ujęcia pobudzenia ale konkretnym, umysłowym właśnie, sposobem jego pojęcia – interpretacyjną asymilacją bodźca zewnętrznego na ontologicznych warunkach władz poznawczych. Krótko mówiąc, „poznawać” równa się „pojmwować”, to znaczy aktywnie „konceptualizować”. Oto epistemologiczne credo Burthogge'a, którego implikacje – systematycznie wyprowadzane i analizowane – tworzą, jak wykazują, teoretyczne rusztowanie całej jego epistemologii.

Analizowana z tej perspektywy różnica między władzami poznawczymi sprowadza się jedynie do kategorialnej odmienności formowanych przez nie koncepcji (podczas gdy zmysły wytwarzają koncepcje obrazowe czy szerzej zjawiskowe, rozum operuje koncepcjami pojęciowymi). Zagadnienie to analizuję szczegółowo w sekcji 7. Uwzględnienie konstrukcyjnej roli umysłu w poznaniu, przy zachowaniu znaczenia czynnika empirycznego, dostarcza nadto podstaw do zinterpretowania koncepcji Burthogge'a jako teorii relacyjnej, opartej na tezie o współdeterminacji treści poznawczych przez umysł oraz przedmiot zewnętrzny. Model ten omawiam szczegółowo w sekcji 4.

Sekcja 6. poświęcona jest analizie trzeciej ze wspomnianych wyżej kategorii opisowych – „kogitacji”. Termin ten używany jest przez Burthogge w dwóch znaczeniach. W wąskim, technicznym sensie, „kogitacja” oznacza moment świadomościowy (aspekt przytomnego przeżywania) obecny w każdym akcie poznawczym. W znaczeniu szerszym – ugruntowanym przez semantyczny związek ze świadomością – denotuje on po prostu poznanie jako takie. W toku prowadzonych analiz teorię Burthogge'a zestawiam z koncepcjami Kartezjańskimi, do których nawiązuje ona nie tylko w warstwie terminologicznej, lecz także na płaszczyźnie

teoretycznej (polemicznie). Pokazuję nadto, że istotnym aspektem przedstawionego w *Eseju* stanowiska jest zerwanie z tradycją materialnego (treściowego) definiowania poznania, na rzecz ujęcia czysto formalnego – jako aktu spełniającego określone kryteria strukturalne czy funkcjonalne. Dociekania przedstawione w pierwszej części pracy dopełnia omówienie idei częściowej mentalizacji zmysłowości (sekcja 8.).

Rozważania prezentowane w drugiej i trzeciej części pracy ogniskują się na najbardziej oryginalnym wątku epistemologii Burthogge’a – teorii *modi concipiendi*. W sekcji 1. drugiej części książki rekonstruję pokrótce kontekst historyczny tej teorii (tradycja badań nad *species intelligibilis* i *sensibilis*; G. Zabarella i padewska reinterpretacja arystotelizmu – koncepcja *modi considerandi*; krytyka myśli arystotelesowskiej dokonana przez A. Geulincxa – teoria *modi cogitandi*; Suarezjańska dystynkcja kategoryjna *conceptus objectivus* - *conceptus formalis*). W sekcji 3., w ramach dociekań przygotowawczych, rekonstruję Burthoggeowską ogólną teorię pojęć, zaś w sekcji 4. analizuję przeprowadzoną przez niego krytykę natywizmu i obszernie porównuję jego koncepcję pojęć z innatystyczną teorią Kartezjusza. Wreszcie, obszerne dociekania zawarte w sekcji 5. poświęcone są samej teorii *modi concipiendi*. W pierwszej części tej sekcji rozpatruję tę teorię na tle historycznym – zestawiając ją ze standardowymi koncepcjami pojęciowości. W sekcji 5.2. buduję, w oparciu o wszystkie wypowiedzi Burthogge’a, spójną wersję omawianej teorii i przedstawiam uogólnioną jej postać. W sekcji 5.3. wstępnie analizuję jej idealistyczne konsekwencje, zaś w sekcji 5.4. dokonuję krytycznego omówienia przedstawionej przez Burthogge’a argumentacji, odsłaniając dwa dodatkowe źródła inspiracji jego epistemologii (nominalizm i średniowieczne badania nad perspektywą).

Problematyka *modi concipiendi* wiąże się ściśle z wspomnianym wyżej zagadnieniem koncepcyjności poznania. W technicznym języku filozofii Burthogge’a termin ten oznacza bowiem właśnie pewien podzbiór czysto mentalnych, tzn. niezdeteminowanych zewnątrz, koncepcji intelektualnych bądź zmysłowych, wykorzystywanych przez odpowiednie władze w każdym procesie formowania empirycznych pojęć lub obrazów. Koncepcje te znamionuje dualna, instrumentalno-treściowa natura. Oprócz funkcji formatywnych odciskają się one także w treści wytworzonych za ich pomocą koncepcji empirycznych. Są narzędziami konstytuowania treści poznawczych a jednocześnie ich składowymi, i to takimi, które, choć uobecniają się tylko w konkretnych aktach konceptualizacyjnych, stanowią z punktu widzenia ich empirycznej zawartości „gotowe” komponenty treściowe. To właśnie konceptualizacja za pomocą *modi concipiendi* stanowi tę szczególną formę czy sposób pojmowania

rzeczywistości, który w procesie poznania narzuca ludzkim władzom kognitywnym ich immanentne ukształtowanie strukturalne i funkcjonalne. Aspekt ten dochodzi do głosu w nazwie opisywanego fenomenu: *modus concipiendi* czy *manner of conceiving*, a więc „sposób pojmowania”, bądź ściślej – biorąc pod uwagę techniczny sens Burthoggeowskiego *conception* – „konceptualizowania”. Jako immanentny mechanizm funkcjonowania władz poznawczych, ugruntowany w samej ich naturze, ich strukturalno-funkcjonalnej konstytucji, *modus concipiendi* nie ma charakteru świadomego ani nie podlega kontroli wolicjonalnej. Cechuje się więc pełnym automatyzmem.

Trzecia część monografii w przeważającej mierze poświęcona jest systematyce intelektualnych *modi concipiendi*. W sekcji 2.1. omawiam generalny podział tej kategorii na „pojęcia rzeczy” (absolutne) i „pojęcia o rzeczach” (relacyjne). W sekcji 2.2. wypracowuję spójną interpretację koncepcji pojęć relacyjnych, konfrontując dwuznaczne wypowiedzi Burthogge’a z podstawowymi założeniami jego epistemologii. Sekcja 2.3. poświęcona jest omówieniu poszczególnych pojęć absolutnych. Scharakteryzowane zostają kolejno czyste pojęcia: „rzeczy” (sekcja 2.2.1.), „substancji” i „akcydensu” (sekcja 2.2.2., w której zestawiam rozstrzygnięcia Burthogge’a z koncepcjami Locke’a) oraz „realności” (sekcja 2.2.3., w której rekonstruuję dwa znaczenia tego terminu i wskazuję na scholastyczne inspiracje filozofii Burthogge’a, m. in. szkotystyczne, a także płynące z myśli Suáreza, Piotra Aureoli i Mikołaja z Autrecourt). W sekcji 3. formułuję odmienną od standardowej interpretację Burthoggeowskiej koncepcji poznania zmysłowego i dowodzę, że wyznacza ona punkt przełomowy w procesie wczesnonowożytnej subiektywizacji percepcji zmysłowej, zapoczątkowanym przez mechanistyczną teorię Galileusza, a kontynuowanym m. in. przez Kartezjusza i Locke’a.

Doktryna *modi concipiendi* jest motorem epistemologii Burthogge’a. Celem, ku któremu prowadzi cała zogniskowana w niej praca teoretyczna jest natomiast idealizm. Odrzucając iluzję czystej receptywności lub choćby treściowej transparencji operacji kognitywnych, aktom poznawczym przypisuje Burthogge konstrukcyjny, wytwórczy charakter. W ten sposób w jego epistemologii *explicite* wyrażony zostaje pogląd o przedmiotowo konstytutywnej aktywności umysłu – sztandarowa idea nowożytnego idealizmu konstruktywistycznego, egzemplifikowanego najpełniej przez transcendentalizm Kantowski. Stanowisko to skłania Burthogge’a do wniosku, że rzeczywistość pozaumysłowa, taką, jaką jest sama w sobie, pozostaje poza zasięgiem ludzkiego poznania. Współdeterminowane operacjami koncepcyjnymi treści poznawcze nie mogą prezentować świata zewnętrznego inaczej, niż

tylko pod postacią nieadekwatnych przedmiotowo „fenomenów”. Jednocześnie, samo istnienie niezależnej od umysłu rzeczywistości nie jest nigdy kwestionowane.

Problematykę tę analizuję szczegółowo w czwartej części monografii. W sekcji 2. prezentuję podstawowe twierdzenia idealizmu Burthogge’a. W sekcji 3. odsłaniam zaś niespójności obecne w jego filozofii i zestawiam jego stanowisko z późniejszymi o wiek poglądami Kanta. Pracę wieńczą ogólne wnioski na temat znaczenia koncepcji Burthogge’a dla badań nad dziejami filozofii wczesnonowożytnej, a zwłaszcza nad logiką rozwoju brytyjskiej oraz kontynentalnej epistemologii post-kartezjańskiej.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo–badawczych.

Moja dotychczasowa praca naukowa koncentrowała się na dwóch obszarach badawczych. Pierwszy z nich obejmuje badania nad filozofią siedemnasto- i osiemnastowieczną, zwłaszcza brytyjską. Ich wynikiem jest m. in. książka *Esse est percipi? Metafizyka idei George’a Berkeleya*, (Kęty: Wydawnictwo Marek Derewiecki 2012, s. 206; pozytywna recenzja w *Ruchu filozoficznym* 73(1), 2017), oraz seria artykułów: „Metafizyczne uwarunkowania immaterializmu Berkeleya”, „Analiza lingwistyczna egzystencjalnej doktryny Berkeleya”, „Problem intersubiektywności przedmiotu poznania w immaterializmie George’a Berkeleya”, „*Realitas formalis/realitas obiectiva*. Paradoks Kartezjańskiego reprezentacjonizmu”, „Między Kartezjuszem a Berkeleyem. Zapomniany rozdział z dziejów brytyjskiej filozofii wczesnonowożytnej”, „Teoria *modus concipiendi* w epistemologii Richarda Burthogge’a”. Rezultatem tych badań jest także przekład i krytyczne opracowanie *Commonplace Book/Philosophical Commentaries* George’a Berkeleya (G. Berkeley, *Dzienniki filozoficzne*, Gdańsk: Wydawnictwo Słowo/obraz terytoria, 2007, s. 223; pozytywna recenzja w *Ruchu Filozoficznym* 66(1), 2009). Jestem także autorem przekładu tekstu Davida Hume’a „O stanie średnim” oraz współautorem tłumaczenia artykułu P. Guyera „Kantowskie dedukcje pryncypiów prawa”. Ponadto, opublikowałem dwa artykuły historycznofilozoficzne wykraczające poza problematykę myśli wczesnonowożytnej: „Nietzsche – ekstremalna filozofia języka?” oraz „Między istotą a istnieniem. Metateoretyczna analiza dziejów metafizyki”.

Drugi obszar mojej pracy badawczej związany jest z zagadnieniami z zakresu semantyki języka naturalnego. Przedmiotem moich zainteresowań są przede wszystkim strukturalistyczne teorie znaczenia oraz modele semantyczne oparte na formalizmie teorii gier. Mój dorobek w tej dziedzinie obejmuje serię artykułów: „Semiotics, signaling games

and meaning” (z A. Gemelem), „Short- and long-term social interactions from the game theoretical perspective: A cognitive approach” (z M. Grothe), „Analiza szczególnego przypadku sprzeczności w logice klasycznej z implikacją treściową”, „*Il n'y a pas de hors-texte*. Semantyka intralingwistyczna i jej filozoficzne oraz kognitywistyczne konsekwencje”, „Semantyczne aspekty instrumentalistycznych koncepcji rozwoju nauki”, „Kultura – utwór na chór i orkiestrę. Muzyka jako organon strukturalnej analizy mitów”, „Zasady tzw. „prawdy materialnej” i „prawdy formalnej”. Analiza logiczno-filozoficzna i przeglądowa” (z Ł. Łukowskim), „Istota zjawiska tradycji – podejście strukturalno-logiczne” (z P. Łukowskim). Jestem także jednym z trzech redaktorów tomu anglojęzycznego, powstałego we współpracy z kognitywistami z Lund University: *Cognition Meaning and Action. Lodz-Lund Studies in Cognitive Science*, Łódź - Kraków: Łódź University Press & Jagiellonian University Press 2015, s. 195. Ponadto, opracowałem i przetłumaczyłem zbiór artykułów Charlesa H. Kahna: *Język i ontologia*, Kęty: Wydawnictwo Marek Derewiecki 2008, s. 116. Oprócz wyżej wymienionych prac opublikowałem także sześć recenzji i notę w profesjonalnych czasopismach filozoficznych.

W trakcie dotychczasowej pracy naukowej wygłosiłem dwadzieścia pięć referatów na konferencjach krajowych i międzynarodowych, dwa wykłady zagraniczne na zaproszenie (dla *Filosofiska Föreningen Lund* oraz w Lund University), a nadto dwa referaty popularyzatorskie i dwa komunikaty. W latach 2005-2006 pełniłem funkcję sekretarza redakcji czasopisma *Hybris. Internetowy Magazyn Filozoficzny*, a w latach 2005-2007 byłem stałym korespondentem pisma *Principia. Ekspres Filozoficzny*. Od 2013 r. jestem także recenzentem naukowym w *Hybris*, a od 2018 r. w *Ruchu filozoficznym*. W latach 2013-2017 byłem opiekunem Koła Naukowego Kognitywistyki UŁ.

W 2013 r. odbyłem staż naukowy w Lund University (Department of Philosophy, Lund, Szwecja) na zaproszenie prof. Włodka Rabinowicza. Ponadto, jestem członkiem dwóch międzynarodowych towarzystw naukowych (*International Berkeley Society* i *British Society for the History of Philosophy*) oraz dwóch krajowych organizacji naukowych (*Interdyscyplinarne Centrum Badań Humanistycznych UŁ* i *Centrum Filozofii Przyrody UŁ*).

W latach 2016-2019 byłem kierownikiem grantu NCN SONATA 10: *Niezauważona rewolucja. Wczesnonowożytny konstruktywizm Richarda Burthogge'a* (nr 2015/19/D/HS1/01013). W latach 2010-2013 byłem zaś wykonawcą w granicie KBN: *Aktualność i praktyczne znaczenie filozofii państwa i prawa Immanuela Kanta* (nr N N101 249434, kierownik: dr hab. Andrzej M. Kaniowski).

Za swoje badania naukowe byłem nagradzany Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców (2014-2017) oraz Nagrodą Naukowa Fundacji Uniwersytetu Łódzkiego (2013).

Bartosz Zukowski